

גרוסמן ועמוס עוז משקשקים

ביום הם כותבים תצהירים ומנסחים כתבי תביעה והגנה, לובשים גלימה ומנסים להשיג עבור הלקוח את מבוקשו, אבל בשעות הלילה הם רוכנים אל המקלדת וכותבים סיפורת. כמעט בו זמנית רואים אור ספריהם של עוה"ד **יובל אלבשן**, **עדי לויט ובני דון-יחיא עמי ברנד** מביא את סיפורם

לם שלו. אלבשן מקבל את ההערה הזאת, אבל ממחר לסייג אותה. "אם השאלה היא האם הספר נכתב כחלק מארגון הכלים של התיקון החברתי שאני נושא בתרמיל הגב שלי, התשובה היא לא רבתי", הוא טוען, ובאותה נשימה קושר את הקצוות. "עם זאת, מאחר שהעיסוק המקצועי שלי בא אף הוא מהבטן, לא מפתיע שאותו כוח מניע שמר ביל בחיי המקצועיים חומק לתוך הספר ומגייס גם אותו".

● אז אין הבדל בין יובל הסופר ליובל המשפטן?

"אני מתנגד נחרצות להפרדה הכוזבת בין 'הארס' בחייו הפרטיים לבין 'איש המקצוע' שבו. הפרדה שמאפשרת לרבים מעורכי הדין לדבר גבוהה גבוהה ולזנוח את האנושיות, ההגיגות ואת ערכי היסוד, משעה שהם עוטים על עצמם

גם עבור למרגים גדולים משכילים ובעלי תארים, מקבל המקצוע, או שמא התואר, "סופר", הילה של כבוד ואפילו קדושה. איש המילה הכתובה אינו ידוע כבעל נכסים או פרנסה בשפע, ועדיין רבים וטובים שואפים לקבל את התואר הזה, חולמים על היום שבו ייכנסו לחנות הספרים והיצירה שלהם תעמוד לה על המדף או על שולחנות התצוגה.

עורכי דין שכותבים בנושא עיסוקם יש הרבה. אבל הספרים החדשים של יובל אלבשן, בני דון-יחיא ועדי לויט שראו אור כמעט ברזמנית, אינם בריוק כאלה. עו"ד דון-יחיא, אחד המרמזים הבלוטים בארץ לדיני משפחה, כבר כתב מספר ספרים בענייני גירושים וספרי חיהם. יובל אלבשן, סמנכ"ל עמותת ירד המסייעת לאוכלוסיות חלשות במאבקים משפטיים, כבר הוציא את הספר "זרים במשפט", על הצדק החלקי שזוכים לו אלה שידם אינה משגת. אפשר לומר שמבין השלר שה, רק עו"ד עדי לויט עוד לא זכה להחזיק בספר משלו.

הפושטק הפואטי בפעולה

שלושתם נרתעים מלהכיר את עצמם כסופרים, מי בצניעות ומי בהתרסה. "המי" לה "סופר" גדולה מדי", אומר דון-יחיא. "אני רואה את עצמי יותר ויותר ככותב שבשלב זה מתמקד בצילום רנטגן של המוסד המרתק ביותר בחברה האנושית: נישואים".

● אבל יש בזה איזה סוג של מימוש פנטזיה, "להיות סופר", לא?

אלבשן: "אכן מדובר בחלום שליחה אותי מאז שירדתי את עצמי. מאז ומעולם ליוו אותי הספרים והיו תקופות קשות שהם היו החברים הכי טובים שלי והצילו אותי ביותר ממוכן אחר. כך שכתבת הרומן הייתה הגשמת חלום, אבל אני עוד לא מעז לספר זאת לעצמי, כי אני בטח לא אאמין לזה".

לויט שמח לפוצץ את הרומנטיקה של שולחן הכתיבה. "אין לי ולא הייתה לי פנטזיה להיות שום דבר שאינני. אני לא אוהב את התווית של "סופר", ממש כשם שאיני אוהב את התווית של "עורך דין". לכל היותר אני אסכים להגדרה של "פושטק פואטי".

"תמיד פלורה" של אלבשן שן לוקח את הקורא למסע של אלה, היא פלורה, בעקבות מכתבים שהשאיר אביה, כדי שתקרא לאחר מותו ותוכל להכירו. מבין שלושת הספרים, נדמה ש"פלורה" הלך הכי רחוק מעולם המשפט, אך קשה שלא לראות בניסיון הספרותי של אלבשן המשך של פעילותו החברתית.

הפרדה כוזבת

הספר של אלבשן מנסה לנסח השקפת עולם תרבותית וחינוכית שראוי לגדל עליה את הדור הבא. במובן הזה, מבלי ללבוש את הגלימה, הוא עושה שירות לא רע להשקפת העו-

דון-יחיא: "הכתיבה הספרותית משוחררת מעריצותם של מחוגי השעון. הלוקוס הזה גורם למאבק מתיש, למציאת המהפך העלילתי שישאיר את הקורא פעור פה"

אלבשן: "בתהליך הכתיבה אין אפשרות לחמוק מהאמת. בכתיבה אין את מנגנוני ההגנה שיש לנו במשפט והעדרם מונע מאיתנו את ה'חסד' של שקרים שבנויים היטב"

את הגלימות השחורות. ואם גלשנו לביקורת על אופיו של המקצוע המשותף, גם ללויט יש מה לתרום. "לתחום ההתמחות שלי קוראים 'קניין רוחני', הוא אומר, "פרדוקס בפני עצמו. קחו למשל פטנט, בשביל לזכות בו צריך שהמצאה תהיה חדשה, שהיא לא תהיה מובנת מאליה ושהיא תהיה מועילה. אין כזה דבר. הכל הכל הבלים. אין חדש תחת השמש".

לא שווים את הנייר

הספר של לויט, "לבלוע את אלוהים", עוסק בהמצאה שמתיימרת ליצור תרופה הכוללת בתוכה מהות אלוהית. הממצא, עורך דין הערסק בפנטזיה, מצליח לקבל מקדמה על הרעיון מחברת תרופות בינלאומית, ששולחת אותו למסע אחר אלוהים אוניברסלי שירדבר לכו"ל, עם מעבר לתרבויות ולדתות השונות. קשה שלא להבחין בכיקורת שעולה מהספר, אפילו כשמתמצתים את העלילה לכמה שורות. בעצם, מסכיר לויט, הביקורת הזו הייתה

אחת הסיבות לכתיבה. סוג של סאטירה מקצור עית. "יש קלות בלתי נסבלת של רישום פטנטים שלא שווים את הנייר שהם כתובים עליו. זו סאטירה על דברים רבים שאלמלא היו מצחיקים הם היו יכולים להיות נורא עצור בים".

● כתיבה ספרותית היא עניין לשעות הפנאי או שהיא חלק מהיומיום שלכם?

דון-יחיא: "הכתיבה אינה חלק מיום יומי, אלא מליל לילי. רק כשאני מסיים את עבודתי השוטפת במשרד, ונותרת בי עדיין מעט לחלוחית, אני מתפנה לכתיבה. זה לא קורה מספיק. את מרבית סיפורי כתבתי בחופשות קיץ בחו"ל. המוזה אוהבת תנאים מפנקים".

● כמה זה שונה מכתיבה של מסמכים משפטיים?

"המבט היה פנימה לתוכי ולא החוצה אל עבר כס השופט או לעבר יציע הציבור", מספר אלבשן. "השופט הפנימי שבי לא איפשר לי שלא לומר את האמת ובאמת את כל האמת ורק אותה. דווקא כעורך דין אשר מורגל להתחבא מאחורי מילים ולהשתמש בהם כמחסה, הרי שהפעם המילים קיבלו תפקיד הפוך, של אומלל ניתוח. למעשה, אלה שני עולמות נפרדים שלא קשורים זה לזה למעט העובדה האקראית ששניהם מוקלדים באותן אצבעות לתוך אותו מחשב ניסא. לא בכדי בחרתי לא להוכיח ולו במילה אחת, ברומן, את תופעת המשפט או את עריכת הדין".

● מסמכים משפטיים עוסקים בעובדות. בספר מותר, ואפילו רצוי, להתרחק מהאמת ולבדות עובדות ואירועים. האם הכתיבה היא היפוכה של עבודת העו"ד?

"בעוד שהמשפט חותר אל האמת אבל פעמים רבות עומדים בדרך מכשולים רבים שמרעים ממנו להגיע אליה", מסביר אלבשן,